
Saksnr: 2021/16092-2
Saksbehandlar: Susan Husabø

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		19.05.2021
Hovudutval for opplæring og kompetanse		25.05.2021
Fylkesutvalet		01.06.2021
Fylkestinget		16.06.2021

Foreningen Danielsen intensivgymnas - søknad etter friskulelova om tilbud i yrkesfag- uttale frå Vestland fylkeskommune

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget i Vestland stiller seg positive til Stiftelsen Danielsen sin søknad til Utdanningsdirektoratet om etablering av yrkesfag i Bergen.
2. Den planlagde kapasiteten i bygg- og anleggsteknikk og naturbruk vil ikkje ha store negative konsekvensar for tilboda i den offentlege skulestrukturen.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Stiftelsen Danielsen skoler har søkt Utdanningsdirektoratet om å få etablere ein kristen friskule innan bygg- og anleggsteknikk (BA) og naturbruk (NA). Av søknaden går det fram et dei har søkt om 65 plassar i BA fordelt på vg1 bygg- og anleggsteknikk og vg2 betong og mur og vg2 tømrar. I utdanningsprogrammet NA er det søkt om 30 plassar, fordelt på vg1 naturbruk og vg2 akvakultur. I møte med fylkeskommunen 15.1.2021 orienterte skulen om planane og aktuell lokalisering. I etterkant av møtet har fylkesrådmannen vore i kontakt med skulen for å høyre kva tankar dei har om oppstart og opplæring i bedrift, gjennom YFF og læreplassar.

Aktuell lokalisering for bygg- og anleggsteknikk er Bergen sentrum. For naturbruk vil det vere aktuelt med teoridelen av opplæringa i sentrum, medan for programfaga og yrkesfagleg fordjuping (YFF) vil opplæringa skje ute i bedrifter og oppdrettsanlegg.

Vertsfylket har rett til å uttale seg om søknaden før Utdanningsdirektoratet fattar vedtak i saken, jf. friskulelova § 2-1 første ledd. Ved vurderinga av kva konsekvensar ei godkjenning etter friskulelova vil få for den offentlege skulestrukturen, vil det kunne vere relevant å legge vekt på uttalen frå vertsfylket.

Frist for uttale er 23.juni 2021

Vurderingar og verknader

Stiftelsen Danielsen ønsker å etablere yrkesfagtilbod for å gje tilbod til elevar som ønsker å gå på skule med kristent verdigrunnlag, men ikkje eigentleg ønsker å gå studiespesialisering. Dei ser difor føre seg at ein del aktuelle søkarar allereie er av dei som uansett ville søke seg til Danielsen. Skulen opplyser at dei er blitt kontakta av bedrifter innanfor både bygg- og anleggsteknikk og naturbruk som ønsker at dei etablerer seg. Desse bedriftene vil stille med praksis- og læreplassar. Skulen opplyser at dei er opptekne av å starte forsiktig opp med ein klasse bygg- og anleggsteknikk, for å vere sikre på at dei har tilstrekkeleg tal praksis- og læreplassar til elevane. I naturbruk er det søkt om berre ein klasse, og skulen vil satse berre på vg2 akvakultur, der dei også har kontaktar ved aktuelle bedrifter.

Dei tre utdanningsprogramma elektro og datateknologi, teknologi og industrifag og bygg- og anleggsteknikk er vala til svært mange søkarar, og med ulik prioritering mellom dei tre. Bygg- og anleggsteknikk har dei seinaste åra ikkje vore det utdanningsprogrammet med flest primærsøkjarar av dei tre, men dei ulike områda i bransjen melder tydeleg om arbeidskraftbehov. Det er dei 8 skulane Arna, Askøy, Laksevåg og Bergen maritime, Knarvik*, Os, Slåtthaug, Sotra, og Åsane vgs som har tilbod innan byggfaga i Stor-Bergen. Knarvik vgs høyrer til inntaksområde 4, men søkjarar frå Stor-Bergen får nærskulepoeng til Knarvik vgs. Samla har søkinga til dei tre utdanningsprogramma auka med i overkant av 100 søkarar i stor- Bergen sidan 2017.

Som fylkesrådmannen viste i sak om «Justering av opplæringstilbodet for skuleåret 2021/22», (sak 19/21 i hovudutval for opplæring og kompetanse) er det langt fleire søkarar til yrkesfag frå søkarar i stor- Bergen, enn den ordinære kapasiteten gir plass til. Det er behov for å ta i bruk alle mogelege utvidingar for å gi søkarane i nærskuleområde plass i eit av tre søkte utdanningsprogram.

Danielsen har ikkje landa på konkret lokalisering av praksis- og programfagopplæring i utdanningsprogrammet naturbruk. I fylkeskommunal regi er det Austevoll vgs og Fusa vgs i sør og Måløy vgs i nord som har tilbod om akvakultur per no. Bømlo vgs tilbyr naturbruk frå hausten 2022. Med den rivande utviklinga det er i havbruksnæringane, oppdrett av nye artar mm, reknar ein med at det vil vere rom for etableringar både ved fylkeskommunale og friskular.

Etablering av nye skuletilbod i Bergen sentrum har ofte som konsekvens at det kjem søkjarar frå heile stor-Bergen til det nye tilbodet. På den måten kan utviding i Bergen sentrum føre til at tilboda i resten av inntaksområdet får færre søkjarar. Oppretting av desse yrkesfaga ved Danielsen kan føre til at det forsvinn nokre søkjarar frå dei fylkeskommunale tilboda. Kapasiteten i nærskuleområdet er likevel mindre enn den samla søkinga til yrkesfag.

Elevtalsutvikling

I følge SSB sine elevtalsprognoser for Bergen kommune, vil talet på 16-18 åringer auke ganske mykje de kommande åra, fram til 2027. Denne auken vil skje på kostnad av kommunane i distriktsdelane av fylket, medan kommunane rundt Bergen ser ut til å få stabilt tal 16-18 åringer i same perioden. Frå 2028 er prognosen at gruppa 16-18 åringer vil gå ned igjen. Fylkesrådmannen har sett på SSB-tal for medium innvandring og låg innvandring, og begge alternativa gir same bildet, ein auke i tal elevar som skal inn i vidaregåande opplæring.

Det er stor differanse mellom SSB si prognose for 16-åringer og tal frå Grunnskulens informasjonssystem (GSI) per skuleåret 20/21. Særleg sidan SSB sine tal for 2022 ligg langt over talet for 9. klasse i Bergen kommune, er det grunn til å stille spørsmål om sentraliseringa dei kommande åra blir så stor som SSB kjem fram til. GSI-tala viser elevar som per no går i grunnskulen i Bergen kommune, og sjølv om dei ligg lågare enn SSB, ser ein at talet elevar som går ut av grunnskulen vil auke dei kommande åra.

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
SSB (MMMM)	3104	3070	3144	3108	3245	3211	3229	3125	3125	3042
SSB (MMML)	3100	3063	3134	3096	3230	3194	3209	3102	3100	3013
GSI 20/21	2776	2821	2762	3029	3025	3020	2907	2893	2863	2864

Vedtakskompetanse

Fylkestinget har vedtakskompetanse.

Økonomi:

Når det vert oppretta friskuleplassar, vert rammetilskotet til fylkeskommunen redusert. I grønt hefte til statsbudsjettet for 2021 er trekkordninga og korreksjonsordninga for elevtal i private og statlege skular beskrive. Tabell A-fk , D-fk og E-fk, viser dei økonomiske konsekvensane av private og statlege elevplassar.

Dersom ein legg til grunn at utvidinga av elevtalet på Danielsen er einaste endring, vil etablering av nye plassar ha ein kostnad på kr 105 000 pr plass. Ei etablering av 95 plassar vi då gje ei reduksjon i rammeoverføringa til Vestland fylkeskommune på om lag 10 mill. kr.

Danielsen meiner at deira tilbod kan rekruttere nokre søkjarar frå andre fylke enn Vestland. Det kan føre til at reduksjonen i rammetilskotet vert mindre, då korreksjon for elevtal i private og statlege skular tek utgangspunkt i heimfylke.

Klima:

Ikkje relevant.

Folkehelse:

Som for utvikling/utviding av andre tilbod i vidaregåande opplæring vil denne kunne gje aktuelt skuletilbod nærare heimstaden og i større grad i tråd med søkarane sine ønske. Det er faktorar som påverkar livskvaliteten.

Konklusjon

For stor-Bergen vil elevtalsutvikling vere aukande dei neste åra, anten ein bygger på GSI-tal eller SSB sine prognosar.

På grunnlag av:

- Aukande elevtalsutvikling
- Ønske om framleis auke i søking til yrkesfaga
- Pressa kapasitet ved fylkeskommunale skular i Bergen,

ser ikkje fylkesrådmannen at etablering av 65 plassar i bygg- og anleggsteknikk og 30 plassar i naturbruk vil få store negative konsekvensar for den fylkeskommunale tilbodsstrukturen.

Fylkesrådmannen rår til at fylkestinget støttar etablering av yrkesfag ved Stiftelsen Danielsen.

